

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

Szerda
1925. április 22.

Felolós szerkesztő: Dr. Hegedűs Loránt.
Szerkesztőség: Piac-utca 34. szám.
Telefon: 10-20, éjjel: 18. Kiadóhivatal: Piac-utca 49. Telefon: 18. szám.

ARA:
1500
KORONA

Kiadó: Hegedűs és Sándor Irodalmi és nyomdai részvénytársaság.
Az előfizetési ára: havonta 35000 korona, külföldre 70000 korona.

Debreczen.
XXIII. évf. 90. szám.

A Painlevé-kormány viharos bemutatkozása Heves támadások Caillaux ellen a kamarában

Páris, április 21. A kamara ülését évek óta nem előzte meg olyan érdeklődés mint ma. Amikor Herriot volt miniszterelnök a kamarában megjelent, az egész baloldal felemelkedett és percekig viharosan éltette. Ezután Painlevé miniszterelnök lépett a szónoki emelvényre, hogy a kormánynyilatkozatot nyilvánosságra hozza. A kormánynyilatkozat gondolatmenete a következő:

Minden egyéb probléma hátterébe szorul ama kérdés mögé, hogy megóvják a jövőben Franciaország biztonságát és pénzügyi egyensúlyát. A mostani kormány éppen úgy, mint az előző — a következő két alapelvből indul ki:

béke az ország biztonságának megóvásával és a szerződések érvényben tartásával, másrészt gazdasági stabilitás, igazságos pénzügyi kormányzattal.

Franciaországnak az az óhaja, hogy az egész világ nyugalomhoz jusson, de ennek első feltétele, hogy ő maga biztonságban legyen. A kormány szilárdan ragaszkodik ahhoz a három feltételhez, amelyet Genében a biztonság, a döntőbíráskodás és a lefegyverzés tekintetében megállapítottak. A kormánynyilatkozat e szavakkal fejeződik be:

A kormány hitelt követel a parlamenttől időt kér a kereskedelemtől és elvárja, hogy feltételi és sikerei alapján irélik meg. Ha a parlamentnek nincsen bizalma a kormány iránt, akkor tevé sorsát azonnal más keletébe, mert az idő nem vár haladékat, sem pedig kibuyót.

A kormánynyilatkozatot a szenátusban Steeg igazságügy-miniszter olvasta föl.

Páris, április 21. Ritkán fogadták parlamentben egy kormány programsterü nyilatkozatát oly viharos közbeszólásokkal, mint a mai. Amikor Painlevé arról szólt, hogy

a vatikáni képviseletet tartásuk fenn, az ellenzék néhány tagja így kiáltott közbe:

Lám, ez a Canossa-írás! Az ülés további folyamán a miniszterelnök ismételt percekig át várokozni volt kénytelen, míg a láma elült.

Támadás Caillaux ellen

A kormánynyilatkozat után az elnök bejelentette, hogy őt interpellációt ígveztek be.

Cachin (kommunista) kijelentette, hogy pártja ettől a kormánytól semmit sem várhat. Beszéde végén bejelentette, hogy pártja a Caillaux elleni harcban nem vesz részt.

Bertrand (jobboldali) azzal kezdte felszólalását, hogy a frontharcosokat valósággal rémület töltötte el Caillauxnak pénzügyminiszterré történt kinevezése. — Csodálkozik azon, hogy Caillaux nem áttalatta az amnesztia átacsony kamuián visszatérni a közéletbe.

A beszédet a baloldal óriási larmával zavarta meg s a vihar akkor sem csillapodott, amikor Gov képviselő mondta el interpellációját. — Gov kijelentette, hogy az amnesztia nem elegendő Caillaux rehabilitálására. A maga személtvére vonatkozólag bejelenti, hogy addig nem ül le Caillauxval a kamarában, amíg pörét nem revideáltatja.

Közben a terembe lépett Caillaux pénzügyminiszter és a jobboldal harsány kacagása közben foglalta el helyét.

Taillinger (jobboldali) a követ-

kező interpelláló. A kormányban Caillaux személye nem bírja a bizalmát.

Painlevé miniszterelnök jelentkezik szólásra és mindenk előtt szembeszáll a pénzügyminiszter ellen intézett támadásokkal. Az elnök a miniszterelnök beszéde alatt nem tudja helyreállítani a rendet és Painlevé szavai elvesznek a zajban. Az ülést fél 7 órakor megszakították.

A „hazafias ifjuság” Caillaux ellen

Páris, április 21. A hazafias ifjuság nemzeti egyesületének küldöttsége ma tisztelgett közársaság elnökénél és kifejezésre juttatta az egyesület tiltakozását az ellen, hogy olyan ember, akit Franciaország legfőbb itélőszéke az ellenséggel való összehörtetése miatt elítélt, tagja a kormánynak. Itt nem politikáról van szó — mondja a tiltakozás — hanem erkölcsi kérdésről.

Lajstromos szavazást javasol az egységespárt a több képviselőt választó törvényhatósági városokban

Vázsonyi legalább a kerületek egyharmadában titkos szavazást sürget — Bethlen megmarad az eredeti javaslat mellett

Budapest, április 21. A nemzetgyűlés választójogi bizottsága Kállay Tibor enklésével ma délelőtt folytatta a választójogi törvényjavaslat részletes vitáját.

Az előadó a bányavárosokban nyílt szavazást kíván

Puky Endre előadó a 13-ik § első bekezdését a következő szövegezésben ajánlja elfogadásra:

Budapest székesfőváros három választókörzete és a Budapest környéki választókerületek képviselőit az árnys képviselői rendszer szerint lajstromos szavazással választják. A többi választókerületet mindegyike az általános többségi rendszer szerint egy-egy képviselőt választ. A Budapest székesfővárosban és Budapest környéki választókerületekben, valamint a többi törvényhatósági városban, végül az öt említett kerületben a szavazás titkosan, egybeült nyilvánosan történik.

Általában a nyílt szavazás híve — mondta az előadó, — azonban politikai észszerűség szempontjából hozzájárul, hogy egyelőre a törvényhatósági városokban titkos szavazás legyen. Nézete szerint azonban indokolatlan, hogy az öt ugynevezett bányakerületben titkos legyen a szavazás, mert éppen ezek közül három kerületben a nyílt szavazás mellett is megkapja a szociáldemokrata párt a többséget. A választók függő helyzetére hívatókozással tehát nem állja meg helyét.

Kritika az előadó egyéni véleményéről

Ugron Gábor kifogásolta, hogy az előadó a titkos szavazás tekintetében a bizottsági javaslattal szemben a maga egyéni nézetét is kifejtette. Ez a parlamenti gyakorlat hiányára mutat, mert az előadó köteles a bizottság javaslatát képviselni. Erre a multban nem volt példa. Ha az előadó a pé-

nyében minden felszólalás alkalmával a maga egyéni álláspontját fejté ki, amely a nyílt szavazást helyesli, akkor a Házban már senki sem kelhet védelemre a titkos szavazásnak, mert hiszen kisebbségi véleményt senki sem terjesztett be. Ha az előadónak más az álláspontja, akkor vonja le ennek következtétét.

A titkosság nem kabinekérdés

Bethlen miniszterelnök újra kijelenté, hogy a titkosság kérdésében sem pórtfogolást, sem semmiféle befolyásolást nem kíván gyakorolni és a kormány ebből nem csinál kabinekérdést.

Puky Endre megállapítja, hogy az előadói tisztséget azzal a feltétellel vállalta, hogy egyéniileg fentarthatja a maga véleményét.

A nyomás és megfélemlítés minden váltója

Szilágyi Lajos a bizottság emlékebe idézi az ellenzéki pártoknak 1922 április 2-án kelt tiltakozó manifestumát, amelyben kifejtették, hogy az első nemzetgyűlés tulnovó többsége titkos szavazást kért és az akkori választójogi bizottság az ellenzék távollétében is a titkosság mellett foglalt állást. A javaslatban foglalt rendelkezések az önkénynek alkotmányos országok történetében eddig még nem jelentkezett példáiát mutatják. A manifestumban az ellenzéki pártok kijelentették még azt is, hogy a nyílt szavazás felelevenítése, amire az egész művelt világon nincs példa, a nyomásnak és a megfélemlítésnek minden váltóját magában foglalja. Kijelenté, hogy a nyílt szavazás nem hogy a magyar nép jellemével nem fér össze, hanem gávaságnak számít. A kormány szerint mindenki tulzó, aki a kormánnyal szemben ellenzéki állásponton van. Betarjeszté javaslatát, hogy az előadó módosított indítványában a második

bekezdés hagyassék el és helyette a következő szöveg íktattassék be: „A szavazás az összes választókerületekben titkosan történik.”

Bethlen három tulzó irányzata

Bethlen miniszterelnök azt feleli Szilágyinak, hogy háromféle tulzó irányzatot lát Magyarországon. Az egyik a közönséges demagógia, mely ingyen földet osztogat, a másik az, amely az osztályharcot hirdeti, mely a kollektív világegyesség alapján áll és ezen túlmenve végcéllul a valóságban a kommunista állapotokat tüzte ki. A harmadik irányzathoz azok tartoznak, akik ezen irányzatok egyikét, vagy másikat öntudatlanul vagy öntudatosan támogatják és elősegítik. Ezekről félté az országot.

Ha szabad volt Vázsonyinak 1918-ban a szocialistákkal épen a titkosság kérdésében kompromisszumot kötni, akkor szabad-e szemrehányást tenni a magyar kiszagadónak akik ugyancsak e kérdésben kompromisszumra hajlandók. Szilágyi nem mér egyenlő mértékkel. Amikor a kormányt támogató pártban volt, nem volt ilyen merev.

Szilágyi Lajos: A titkos szavazás akkor kormányprogram volt!

Bethlen István gróf miniszterelnök: A képviselő ur bent volt a munkapártban is, pedig akkor nem volt titkos szavazás. Azt mondja a képviselő ur, hogy az egységespárt reakciós tagjait munusként fogom felvonultatni és ezáltal akarom a középút politikáját követni. Ezzel szemben kijelentem, hogy én voltam az, aki óva intettem az egységespártot, hogy ebben a kérdésben vissza ne csinálja a történelmet és a fejlődés által igazolt etapokat.

Szilágyi Dezső a titkosságban látta a tiszta választás biztosítékát

Vázsonyi Vilmos: A titkos vagy nyílt szavazás kérdése már nem vita tárgya, ez már elintéztett kérdés. A titkos vagy nyílt szavazás vitás kérdés lehetett az 1870-es évek kezdetén. Azok a tapasztalatok, melyeket Anglia 1872-iki titkos szavazására való áttérésénél szerzett és az a parlamentári vita, amelynek során Szilágyi Dezső 1886-ban nyilatkozott, olyan indokok, melyekből nyilvánvaló, hogy a választások tisztaságának legjobb biztosítéka a titkos szavazás.

Nemesak a kormányról van itt szó, hanem általában gazdasági függésről, függő clemekről, de független elemekről is. Már Szilágyi Dezső kijelentette 1886-ban, hogy a választójogi nak szükségképen demokratikusan kell tartani és ezzel kapcsolatos a titkos szavazásra való áttérés. Ma az existenciák sokkal inkább függő helyzetben vannak, mint békeidőben, hiszen a független középosztály ma egyike a legfüggőbb társadalmi osztályoknak. A pauperizmus, sajnos, ma sokkal nagyobb, mint békeidőben volt, és a független elemek száma lecsökkent mértékben csökkent.

A titkos vagy nyílt szavazás kérdése a kormánynak azért fontos, mert a nyílt szavazással kívánja biztosítani magának — szépen akarja kifejezni a dolgot — a választási terop és a csatát: áttekinthetőségét, de kiszámíthatóságát is.

Magyarországon már volt egy titkos választás, tehát

nem lehet visszafelé csinálni a történelmet.

nem lehet megtenni azt, amit 1849-ben megtett a porosz reakció. Nálunk az történt, hogy a választójogot visszafeljesztették. Lehet általános választójog mellett terror alapián választani és lehet általános választójog mellett becsületesen erős kézzel kormányozni és

lehet korlátolt választójog mellett gyenge kézzel kormányozni.

Az a kérdés, hogyam tudja valaki a társadalmat összetartani. 1918-ban az volt a baj, hogy korlátolt választójogot csináltak, ellenben gyenge kézzel és féltékeny kormányozták.

Ha a miniszterelnök annyira hangoztatja, hogy az ő példája után indul, akkor kéri, menjen el ezen a téren addig a határig és

legalább a kerületek egyharmad részében adja meg a titkos szavazati jogot.

Azt hiszi, ez megnyugvást keltene. Minthogy multkor javaslatát a bizottság nem fogadta el, most Szilágyi Lajos indítványa mellett foglalt állást, de a maga részéről külön indítványt is terjeszt be, hogy a miniszterelnök adjon módot az általa példaképpen annyira becézett 1918. évi javaslatához, teljes mértékben való hozzájárulásra. Javaslata nem egyéb, mint az ő eredeti választójogi javaslata 131. §-ának megismétlése, amely szerint

titkos a szavazás Budapesten, a törvényhatósági joggal felruházott városokban, az egy rendezett tanácsú városból, vagy egy községből, vagy több rendezett tanácsú városból alakult választókerületekben, végül azokban a választókerületekben, amelyeket a választókerületek és székhelyük újabb megállapításáról szóló törvény külön kijelöl.

Bethlen István gróf miniszterelnök válaszul Vázsonyi fejtette ki. En — mondta — nem a Vázsonyi-javaslatnak tartalmát állítottam oda, mint követendő példát, hanem csak azt a tényt, hogy ő is kompromisszumot kötött. Ezt maga is beismerte. Ha Vázsonyi képviselő ur volna a kormányban, vagy a miniszteri bársonyszékben, igen hamar meggyőződne arról, hogy

milyen keserves dolog a magyar kormányzat számára híveket toborozni és magának közvéleményt csinálni.

Az egész Európa ma kaotikus állapotban van. Ilyen körülmények között semmiféle kormány sem vállal felelősséget, hogy az országban a nyugalmat, a rendet és a konszolidációt becsületesen tovább tudja fejleszteni, ha olyan tulzó radikális reformot csinálnak ezen a téren, amely az erős kormányzatot felfogásom szerint lehetetlenné teszi. Vázsonyi nem a többséggel kötött kompromisszumot, hanem önmagával, a felelősségérzete volt az, amely arra vezette, hogy önmagával és az alkotmánypárttal, azokkal az urakkal, akiknek pártprogramjában benne volt az általános, egyenlő és titkos választójog, megkezdést kössön.

En is felelősségérzet hatása alatt állok, úgy, mint tisztelt képviselő ur 1918-ban és felelősségérzetem tiltja, hogy ebben a kérdésben messzebb menjek, mint ahogy azt az ország érdekeivel összeegyeztethetőnek tartom.

Rubinek István: A 13-ik §. első pontjának olyan értelmű módosítását indítványozza, hogy Budapest székesfőváros három választókerülete, a Budapest környéki választókerületek, továbbá azok a törvényhatósági jogú városok, amelyek egynél több képviselőt választanak, képviselőiket az arányos képviselői rendszer szerint listáron választják, a többi választókerület mindegyike pedig az általános többségi rendszer szerint egy képviselőt választ. A második pont élére új szakasz beiktatását indítványozza a következő szöveggel:

Azokban a választókerületekben, amelyekben a választás listáron történik, a szavazás titkos, egybeitt a szavazás nyilvános.

Az elnök délután 2 órakor a tanácskozást holnap, szerdán délelőtt 11 órára halasztotta.

KALAPOK
legelőször
HERMAN és FRIEDMANNAL
Plac-utca 10.

Debrecen küldöttsége a kormánynál az ötmillió dolláros kölcsönért

Budapest, április 21. A Magyar Távirati Iroda jelenti: Debrecen sz. kir. város a mult héten tartott rendkívüli közgyűlésén hozott határozata értelmében ma délelőtt dr. Hadházy Zsigmond főispán és dr. Magoss György polgármester vezetésével 15 tagú küldöttséggel kereste fel a kormány tagjait.

Az egyetem és a munkásbiztosító székháza

A küldöttség előbb gróf Klebelsberg Kunó vallás- és közoktatásügyi minisztert kereste fel, hogy a kormány a debreceni egyetem építését, amelyet a legutóbbi napokban megszüntettek, újra vegye fel és ezzel is lehetőleg csökkentse a Debrecenben és vidékén fennálló rendkívüli munkanélküliséget. Gróf Klebelsberg Kunó vallás- és közoktatásügyi miniszter a legmesszebbmenő támogatásáról biztosította a küldöttséget, amely ezután dr. Vass József népielőli minisztert kereste fel és a miniszter hozzájárulását kérte ahoz, hogy a debreceni munkásbiztosító pénztárnál az elmúlt évben felgyülemlett 2 és félmillió forint Debrecenben egy székház építésére használhassák fel.

A népielőli miniszter kitűzésbe helyezte a küldöttség kérésének teljesítését.

A pénzügyminiszter pártolja a kölcsönt

Ezután Bud János pénzügyminisztert kereste fel a küldöttség és arra kérte, járuljon hozzá ahoz, hogy Debrecen sz. kir. város vágyára önmaga vehessen fel 5 millió dollár külföldi kölcsönt. A küldöttség kérelmének indokál előadta, hogy Debrecenben az építőipari munka teljesen szünetel, a munkanélküliség igen nagy méreteket öltött, úgy hogy a munkásság több mint 50 százaléka munkanélküli.

Arra kérték a minisztert, hogy Debrecennek ne kelljen a városok kölcsönkérdésénél belülről lebonyolítani a maga kölcsönügyletét, mert Debrecen óriási vagyonával jóformán első helyen áll az országban s önállóan egyrészt gyorsabban, másrészt olcsóbban is kapja meg a kölcsönt. — Szükségesnek látja a törvényhatóság a küldöttség felküldését, azért is, mert a budapesti sajtóban Debrecen kölcsönre ellenállandóan cikkek jelennek meg, amelyek ezt a kölcsönügylet téves világitásba helyezik.

Bud János pénzügyminiszter kijelentette, hogy Debrecen város kölcsönügylet a maga részéről pártfogolja és a legközelebbi minisztertanácsban a kormány foglalkozik vele.

A miniszterelnöknél

Végül a küldöttség Bethlen István gróf miniszterelnököt kereste fel, aki Rakovszky Iván belügyminiszterrel együtt fogadta őket. A küldöttség itt ismét kidomborította, hogy a kölcsönre a munkanélküliség szempontjából milyen rendkívül sürgős szüksége van a városnak. Kérte mind a miniszterelnök, mind a belügyminiszter hozzájárulását.

Bethlen István gróf miniszterelnök válaszul azt hangoztatta, hogy az ő felfogása is az, hogy támogatni kell annak a városnak a törekvéseit, amely önmagán tud és akar segíteni és így a maga részéről Debrecen kérését pártolja. Természetes azonban az is, hogy azoknak a városoknak, amelyek vagyonnal nem rendelkeznek, vagy csak kevés vagyonnal rendelkeznek, szintén segítségére kíván lenni a kormány és mindent elkövet abban az irányban, hogy ezek a városok is kölcsönhöz jussanak.

A küldöttség a miniszterelnök válaszával örömmel és köszönettel vette tudomásul.

A kormány engedélyezi a házbér részletfizetését

A szorzószámot egyelőre nem szállítják le

Budapest, április 21. A Lakók Szövetsége, valamint a Fővárosi Kereskedők Egyesülete közös memorandumot terjesztettek a népielőli miniszter elé, amelyben a májusi házbér részletfizetési kedvezmény engedélyezését és a szorzószám leszállítását kérték. A lakók és kereskedők szövetsége ma küldöttségileg kereste fel Vass József népielőli minisztert, hogy a memorandumban foglaltakat szóbelileg is előterjeszthessék. A küldöttség nevében Balkányi Kálmán ismertette a lakók és kereskedők kívánságait.

Vass József népielőli miniszter megértéssel fogadta a küldöttség kívánságait. A szorzószám tekintetében azon a nézeten van, hogy azt egyáltalán nem lehet megváltoztatni. A pénzügyminiszterrel folytatott tanácskozásai során azt a benyomást szerezte, hogy a szorzószám leszállítása rövidesen meg fog történni, természetesen ez nem történnék meg a májusi negyed előtt. A kincstári haszonrészesezés ügyében már ismertette álláspontját a költségvetés bizottsági tárgyalásai folyamán. A pénzügyminiszter koncepciója is, hogy ez a rendszer önmagában nem stabilizálható s hogy a kincstári haszonrészesezés helyett más adóment kell behozni, a pénzügyminiszter azonban még nincsen tisztában azzal, hogy milyen legyen az új adóment. Kétségek nélkül már most sürgős volna, hogy a kincstári haszonrészesezés olyan változásra menjen keresztül, amelyben a progresszív érvényesül. Természetesen ezt a kérdést sem lehet május előtt megoldani. A részletfizetés kérdésében az a meggyőződése, hogy a kormány azt engedélyezni fogja. Ebben a kérdésben a legközelebbi minisztertanács dönt. A bolibérek részletfizetéséről szó van arról, hogy a részletek után bizonyos kamatot kell majd fizetni. Mindezeket a kérdéseket a legközelebbi minisztertanács dönti el, amelyen a lakók szövetsége által felhozott érveket is fel fogja említeni.

A küldöttség megnyugvással vette tudomásul a miniszter válaszát.

Részletekben lehet fizetni a kincstári részesezést

Budapest, április 21. Ripka Ferenc kormánybiztos ma egy pártgyűlésen bejelentette, hogy a kormány határozata szerint a májusi házbérnegyedre eső kincstári részesezést három részletben lehet fizetni.

A tavaszi védhímlőoltások

Az elsőfokú közigazgatási hatóság közli, hogy Debrecen város területén a védhímlőoltások április 26., május 3—10—17—24., június 7—14., napjain fognak megtartani. Az I. oltási körbe tartozók (belváros, kertészek, telepek ujosztású földiek) a Kossuth-utca 20. számú épület földszinti folyosó helyiségében (bejárat az épület melletti új utca első kapuján) oltatnak be a jelzett napokon a II—IX. oltási körbe tartozók pedig (tanúk, puszták, erdősek lakói) az illető tanvái iskolákban. Ezek a körök a következők:

II. kör. Fancsika-Nagvesere, oltás helye és ideje április 26-án a fancsikai iskola délután 1 órakor és a nagyveserei iskola délután 3 órakor.

III. kör. Bánk-Pac, oltás helye és ideje április 26-án a bánki iskola délután 2 órakor és a paci iskola délután 4 órakor.

IV. kör. Haláp, oltás ideje május 3. délután 2 órakor, helye a haláni iskola.

V. kör. Pallag-Monostor, oltás ideje május 3. délután 2 órakor, helye a pallagi gazdasági akadémiai népiszkola.

VI. kör. Kis- és Nagymacs, oltás ideje május 10. délután 2 órakor, helye a nagymacsi iskola.

VII. kör. Hegyes, Cuca, oltás ideje május 10. délután 2 órakor, helye a hegyesi iskola.

VIII. kör. Kösélszeg, Elep, oltás ideje és helye május 17. délelőtt 11 órakor a kösélszegi iskola és délután 2 órakor az elepi iskola.

IX. kör. Ondód, oltás ideje május 17. délután 2 órakor, helye az ondódi Kádár-dűlőbeli iskola.

X. kör. Szepes, Ebes, oltás ideje és helye május 24. délután 2 órakor a szepesi iskola és délután 4 órakor az ebesi iskola.

XI. kör. Hortobágy, Ohat, oltás ideje június 7. délután 2 órakor a belső ohati (Telekháza) iskola.

A tanvái iskolákban ugyanezen időben és helyen történik az újraultásra kötelezettek (8—12 évesek) beoltása is, míg az I. körbe tartozók az illetékes kerületi tisztiorvos által iskolákban oltatnak újra. Minden oltás alkalmával díjtalan oltásban részesül minden jelentkező felnőtt is. Akik az utóbbi 5 éven belül újraultásban részesültek, vagy hólyagos hímiltől állottak ki, ne jelentkezzenek, az ilyeneknek az oltásnak helye nincs.

A portugál követ és egy újságíró afférje

Budapesti tudósítónk jelenti:

Demeter Ödön újságíró a tegnapi este órákban felkereste a Bristol szállóban a budapesti portugál követet, José Je Moraes Carvalho Grumaraest, hogy információkat kérjen tőle a portugál forradalomról.

— On újságíró? — kérdezte Demeter től a követ tört franciasággal, — majd az igenlő válasz után a következőket mondta:

— Újságíró — canaille.

(A canaille szó magyarul csöcselék-et jelent.)

Demeter Ödön egy pillanatig szótlan maradt a meglepetéstől, majd emlékezett rá, hogy a követ jobban beszél angolul, mint franciául, angol nyelven a következőket mondta:

— Vegye tudomásul, hogy csak azért nem inzultáltam tettelesen, mert egy külföldi képviselője. De a sértésért felelni fog!

Az újságíró azután felkereste Klár Zoltán dr.-t és Rácz Vilmos dr.-t, akiknek megbízást adott, hogy

kérjenek a követtől lovagias elégtételt.

Tekintettel arra, hogy a követ területenkivüliséget élvez, Rácz Vilmos dr. és Klár Zoltán dr. átrúban jelentették az esetet Kánya Kálmán meghatalmazott miniszternek, a külügyminisztérium vezetőjének. Egyben levelet intéztek a portugál követhöz, amelyben megkérdezték, vajjon hiva-e a lovagias eljárásnak.

Az ügyben ma a Magyar Távirati Iroda utján nyilatkozik a portugál követ s elmondja, hogy

a magyar újságírói kart nem sértette meg

a sértő kifejezést csak Demeterre értette, akire régebbi ügyből kifolyólag neheztel. Demeter ugyanis egy régebbi interjúban valótlanságokat adott szájába. Elővett egy francia-magyar szótárt és abban mutatta meg az újságíróknak a sértő kifejezést.

A megsértett újságíró a Magyarországi mai számában erre a következő nyilatkozatot tette közzé:

A köztem és a budapesti portugál követ között felmerült afférral kapcsolatban, a portugál követség ma délután a Távirati Iroda utján nyilatkozatot adott ki, amelyben hosszasan próbálja megmagyarázni a portugál követnek velem szemben tanúsított durva magatartását. Tekintettel arra, hogy az ügy lovagias elintézés alatt áll, nem óhajtok a nyilatkozattal bővebben foglalkozni, csupán annyit jeleztem ki, hogy tartalma valótlan.

Demeter Ödön.

— Az idő. Hazánkban az idő borultra és hűvösebbre változott. Eső majdnem mindenfelé volt, de csak 5 mm-en aluli mennyiségben. Jólát: Jobbára borult idő sok helyütt esővel és lényegtelen hóváltozással.

A háború előtti államkölcsonkötvények bemutatása

Budapest, április 21. Április 25-én végleg lejár az a határidő, amelyet a pénzügyi kormány a háború előtt kibocsátott magyar államadóssági címletek letébe helyezésére a jóvátételi bizottság határozata alapján meghosszabbított. A címlettulajdonosoknak annál is inkább érdeke az, hogy a címleteket az erre a célra kijelölt helyen április 25-ike előtt letébe helyezzék, mert ellenkező esetben a címletekben foglalt követelések nem lesznek a magyar állam ellen érvényesíthetők. A címletek letébe helyezésének szándékos elmulasztása a 960—1925. M. E. számú rendelet értelmében megfelelő büntetést von maga után, mert a mulasztás a kincstár megrószálásával is járhat.

A Csokonai-színházban a vasárnapi helyáratok is leszállították

A Csokonai-színház igazgatósága a múlt héten a színház látogatottságának emelése végett 30 százalékkal leszállította a hétköznapi helyáratokat. A helyárleszállítást most kiterjesztették a vasárnapi előadásokra is, így a vasárnap délutáni helyáratok a jövő vasárnaptól a következők lesznek:

Földszinti családi páholy	150,000
Földszinti kis páholy	130,000
I. em. családi páholy	150,000
I. em. kis páholy	110,000
II. emeleti páholy	70,000
I. r. támlásszék	25,000
II. r. támlásszék	20,000
III. r. támlásszék	15,000
Erkély ülő I. és II. r.	10,000
Erkély állóhely	4,000
Tanuló- és diákjegy	3,000
Karzatil ülőhely	5,000
Karzatil állóhely	3,000

korona.

A vasárnap esti helyáratokra szintén érvényes a 30 százalékos leszállítás, de ez csak a következő héten lép életbe, mert a héten Kosáry Emmy és Király Ernő vendégszerepelnek, akiknek 300 dolláros fellépési díja miatt még a régi helyár marad érvényben.

Megkezdik a Déri-gyűjtemény Debrecenbe szállítását

A Déri-muzeum anyagának Debrecenbe szállítására névze a magyar és osztrák kormányok már régebben megvezést kötöttek s az osztrák kormány nem támaszt akadályt a Déri-gyűjtemény kiszállítására. A kiviteli illeték megállapítása azonban hosszabb időt vett igénybe, bár februárban a kultuszminisztérium és Debrecen város közt megállapodás jött létre, hogy a kiviteli illetéket és a szállítási költségeket Debrecen előlegezi az államnak, amelynek erre egyelőre nincs fedezete.

A Déri-gyűjtemény hazaszállításának ügye most döntő stádiumba jutott: a kultuszminisztérium értesítette Debrecenre, hogy az osztrák Denkmalmat a kiviteli illetéket aránylag kis összegben, 260 millió osztrák koronában szabta meg s a kultuszminisztérium sürgősen kéri emek az összegnek a folyósítását.

A Déri-muzeum anyagának csomagolása így rövidesen megkezdődik: a Nemzeti Múzeum két szakértőt küld Bécsbe, Debrecenre pedig Sőregi János muzeumi segédőr képviseli a szállítással, amely az anyag nagysága miatt előreláthatólag csak két hónap múlva kezdődik meg, úgy hogy a Déri-gyűjtemény körülbelül augusztusban kerül Debrecenbe, ahol egyelőre a városi képtárban helyezik el.

Hindenburg elnöksége és a magyar legitimisták

Prága, április 21. A Ceske Slovo azt írja, hogy Hindenburg elnökke választása igen nagy mértékben megerősítette a magyar monarchisták reményét, hogy a Habsburgokat újra a magyar trónra ültethetik. A magyar monarchistáknak ez a reménye azonban, — írja a cseh külügyminiszter főhivatalosa — valamint a Nagy-Magyarországról szőtt terve álm marad annál is inkább, mert Lengyelországnak Csehországhoz való közelsége nagy mértékben biztosítja a jelenlegi közép-európai konstellációt.

Stresemann afférja egy nacionalista örnaggyal Berlin, április 21. A választási

harc alatt a köztársasági pártok a legteljesebb egyetértésben működnek, a másik oldalon azonban a néppárt és a nemzetiek között napirenden vannak az összetűzések. Thüringiában egy választási gyűlésen a német nemzeti örnagy kijelentette, hogy a német néppárt egészen elgadható párt lenne, ha a hazatérülő Stresemann elítávolitaná sorából. Stresemann e kijelentés miatt becsületisértési pört indított az örnagy ellen, aki erre megégszer nyomatékosan kijelentette, hogy a német nemzetiek előtt az olyan ember, aki a biztonsági paktumot aláírta, hazatérő.

4000 ember esett el a bulgáriai harcokban

Eddig 16.000 embert letartóztattak — A merénylők az egész Balkánt bolsevizálni akarták — Agyonlőtték Jankoff kapitányt, aki a pokolgépet elhelyezte

Bukarest, április 21. A legerélyesebb cenzura ellenére is olyan hírek érkeznek Bulgáriából, amelyek szerint Bulgáriában óriási terror uralkodik.

Eddig több mint 16.000 embert tartóztattak le. A legutolsó utcai harcokban 500 ember pusztult el.

Az ellenzéki hangulat a csapatok körében egyre növekszik.

Páris, április 21. A „New-York Herald” szófiai jelentése szerint a kormány még nem ura a helyzetnek. Az egész országban tovább tartanak a heves összeütközések.

Az eddigi harcokban körülbelül 4000 ember esett el. Vrácsában, Szófiától északra, mintegy száz parasztot megölték a kormánycsapatok.

Azt hiszik, hogy a rend csak akkor áll helyre, ha az agráriusokat is beveszik a kormányba. A Petit Parisien szófiai jelentése szerint a bolgár kormány azokkal a moszkvai cáfolatokkal szemben, amelyek szerint a zendülést nem Szovjet-Oroszországban, hanem a szomszédos államokban szították, a bolgár kormány a francia, angol és olasz diplomáciai képviselőknek eredetiben bemutatta a levélváltást, amely a bolgár kommunisták és a harmadik internacionálé között folyt. A március 12-iki levél, amely a harmadik internacionálé bulgáriai kirendeltségének egyik vezéréhez van intézve,

elrendeli az általános kommunista felkelés előkészítését.

Az utasítások olyan részletek és olyan szakszerűek, hogy feltétlenül vezérkari tiszttól származnak.

Szófia, április 21. Az eddig letartóztatott gyanúsítottak vallomásából kétségtelenül bebizonyosodik, hogy a merénylők a királyt és a minisztereket akarták megölni, hogy a nagy zárvarban és az általános anarchia közepette

kikiáltják a kommunista szovjeturalmat.

Nyilván külpolitikai bonyodalmakra is számítottak, biztosra vették, hogy ha Bulgáriában anarchia tör ki, akkor a nyugati szomszédállam fegyveresen bevonul, ott is felfordulás következik be és akkor

az egész Balkánt bolsevizálni lehet.

A pokolgép perditel és mehinittel volt megtöltve. A pokolgépben kívül a templom tetőzetén több bombát is elrejtettek, hogy a pusztulás annál nagyobb legyen. Csak véletlen szerencsének köszönhető, hogy az agrárkommunisták terve meghiúsult. A vizsgálat még folyik.

Tegnap este Szófia keleti városrészeiben a rendőrség

újabb kommunista fészket

leplezett le. Egy házban tartották összejelvetelüket a kommunisták és mikor a rendőrség rajtuk ütött, a betörtözött pincébe menekültek, erre aztán a rendőrség bombát vetett a házba. Időközben katonaság is jött. A ház teljesen romba dőlt. Mikor a rendőrök behatoltak a pincébe,

a kommunista összekülvök mind meghaltak a bombarobbanástól.

Jankoff kapitányt agyonlőtték

Szófia, április 21. A rendőrség tegnap este értesült, hogy Jankoff tartalékos kapitány sógorának, Koew dr. orvosnál rejtőzik. Nyomban körüzárták azt a háztömböt, amelyben az orvos háza van. Mikor azonban a rendőrök közeledtek Koew dr. házához, a ház ablakaiból tüzelni kezdtek rájuk.

Tűzharc keletkezett, amelynek folyamán maga Jankoff is elesett.

Jankoff volt az, aki a pokolgépet a templomban elhelyezte. Kétezer levéllel megvesztegetett egy sekrestyést, hogy engedje meg neki, hogy a templom déli kupolája előtt elhelyezhesse fotográfáló készülékét, mert le akarja fényképezni a temetési menetet. A pokolgép elhelyezése után elmenekült s a rendőrség csak véletlenül derítette ki, milyen nagy szerepe volt a merényletben.

Berlinbe menekült szófiai gyilkosok

Berlin, április 21. Az itteni politikai rendőrség két bolgár diákot letartóztatott. A diákokat azzal gyanúsítják, hogy részesei a szófiai gyilkosságoknak. A letartóztatott diákok azonnal éhségstrájkot kezdtek.

Berlin, április 21. A rendőrség tudomására jutott, hogy Berlin nyugati részében bolgár forradalmi kommunista klub működik. Gondos előkészítés után a rendőrség a helyiségen rajtaütött és ott 38 bolgár diákot éppen üléskezés közben talált. Vajószínű, hogy a kommunista klubnak több tagja távol volt és ezek letartóztatása is várható. A berlini bolgár követséggel tárgyalások indultak meg a letartóztatottak kiadatása dolgában.

Berlin, április 21. A letartóztatott bolgár diákok egy bolgár kommunista klubhoz tartoznak. A klub iórészt bolgár diákokból áll, de több kínai is van tagjai sorában. Az a gyanú, hogy a klub a német kommunistákkal is

szoros összeköttetést tartott fenn. — Nem tartják kizártnak, hogy a klub tagjai tudtak a szófiai pokolgépes merényletről.

A civillizált államok demarera készülnék Bécsben a bolsevista ügynökök ellen

London, április 21. A Daily Telegraph írja: Európa különböző székvárosaiban ujabban olyan bizonyítékokat találtak, amelyek kétségkívül mutatják, hogy a kommunista összeesküvések főképen Bécsből és Varsóból ágaznak el. Ezeknek a bűnszövetkezeteknek ősi fészke befejezett tényként Moszkva, de a propaganda-ügynökségek között

a bécsi központ közvetíti a pénz-eszközöket és Várna a központja a fegyvercsempészésnek.

Az osztrák kormány olyan gyenge, hogy nem mer cselekedni és nem meri a szovjetet megsérteni. Az osztrák kormánynak mégis kötelessége, hogy területéről kiűltsa azokat az elemeket, akik ott a szomszéd államokban elkövetendő merényletterveket szönek és összekülvéseket támasztanak. Valószínű, hogy

a kisantant államai előterjesztést fognak tenni Bécsnek, hogy járjon el a szovjettel szemben és kívánatos volna, hogy a civillizált államok csatlakozzanak egy együttes demarshoz.

Magyar konzulátus Pozsonyban

Pozsony, április 21. Egy itteni esztalap jelentése szerint a magyar kormány azzal a tervvel foglalkozik, hogy Pozsonyban konzulátust állít fel. A terv már régebbi keletű, de valóra válását a cseh-magyar kereskedelmi tárgyalások elhúzódása késleltette. Magyar kereskedelmi körökben úgy tudják, hogy a pozsonyi magyar konzulátus már július elsején megkezdte működését. A felvidéki miniszter kijelentése szerint a magyar konzulátus a pozsonyi lakosság sok gazdasági és kereskedelmi nehezségét enyhíteni fogja.

Nyitra szabad a magyar szó

Pozsony, április 21. A cseh belügyminiszter megengedte a nyitrai lakosságnak, hogy a hatóságokhoz intézett beadványát magyarul írhasse meg. A belügyminiszter rendeletét a lakosság nagy megelégedéssel fogadta.

HIREK

— Horvát királyt koronázzák a szerb királyt. Belgrádból táviratozzák: A Vremének jelentik Zágrábból: Jól informált körökben állítják, hogy a királynak Zágrábban való megkoronázásról szóló hírt mindinkább komoly formát ölt. A koronázást Bauer Antal zágrábi érsek végezné.

— Jókai-ünnepély. Az Arany János Társaság április 27-én, hétfőn este 6 órai kezdettel az Uránia-mozgóban Jókai-émlékünnepélyt tart. Műsor: 1. Prologus. Irta és felolvassa: ifj. dr. Liszt Nándor. 2. Nagy ária a „Cigánybáró”-ból. Előadja: K. Votih Ilonka operatársnő. Zongorán kíséri: Forray István, a Csokonai-színház karnestere. 3. Ünnepi beszéd. Tartja: ifj. Szele György. 4. Jókaihoz. Irta: dr. Zivuska Andor. Bemutató: Halassy Mariska, a Csokonai-színház művésznője. 5. A csitvári krónika. Jókai Mór „És mégis mozog a föld” c. regényéből dramatizálta dr. Besenyei Lajos. Rendezi: Rolkó József, a Csokonai-színház tagja. Előadja: az egyetemi hallgatók.

— **44,000 korona a debreceni kórházak napi ápolási díj.** A népiéleti és munkaügyi miniszter a köz- és nyilvános jellegű kórházak napi ápolási díját május 1-től újból szabályozta. A debreceni, pécsi és szegedi tudományegyetemi klinikákon az ápolási díj napi 44,000 korona a rendelet szerint.

— **Kricsfalussy csendőrezdes felesége meghalt.** Debrecen urí társadalmának egyik legiszteletesebb és legszerelethebb hölgye halt meg ma éjjel tragikus körülmények között: darvai és kricsfalussy Kricsfalussy nyugalmazott csendőrezdes felesége, földelái Návay Matild úrnő. Az elhunyt ur-asszony csak pár hét óta betegeskedett. Náthaláztt kapott, amely agyhártyagyulladásba ment át. Állapota egyre súlyosbodott s a gondos és kitűnő orvosi ápolás ellenére is ma hajnalban, életének 47-ik évében csendesen kiszenvedett. Az elhunyt úrnő nemcsak szíve, nagy műveltsége általánosan szeretett tagjává tette a debreceni urí társaságoknak, amelyek körében mély részvétet kellett tragikus elhunytja. Halálát előkelő és kiterjedt rokonság gyászolja. Temetése csütörtökön délután 3 órakor lesz a Külsővárártér 4. számú gyászházról.

— **A debreceni hajmoki gyorsíróverseny.** Tekintettel arra, hogy Debrecenben május 21-én hajmoki gyorsíró verseny lesz, melynek keretében kisebb fokozatok is indulhatnak, azok a gyorsírók, akik részt óhaitanak venni a versenyen, teljesen ingyenes kiképzésük végett jelentkezzenek Székely Andor titkárnál, lehetőleg levelezőúton, melyen közölnék azt is, hogy a napok mely óráiban szabaddok. Az írásbeli jelentkezés történethe-tik a titkárhoz, Domb-u. 17. sz. alá címzett lapon, vagy pedig szóban a 789. telefonszámon. Azok a gyakorlati gyorsírók, akik a Gabelsberger régi, vagy reform alakítással írnak, a gyakorlati órákra vígvék magukkal László Diktáló könyvét. A gyakorlati órák helyét és idejét legközelebb az újsá-gok után közlik.

— **Budapestre viszik az aradi Szabadságszobrot.** Ismeretes, hogy amikor a román kormány az aradi Szabadságszobrot és a Kossuth-szobrot eltávolításra ítélte, mozgalom indult aziránt, hogy a román kormány a szobrokat adja ki a magyaroknak. Ebben az ügyben most újból Budapestre érkezett Barabás Béla volt főispán, aki a tárgyalásokat közvetíti. Miután a szobrok rövidesen lebontásra kerülnek, a kérdés elintézése sürgőssé vált. Ma már biztosra vehetjük, hogy az aradi 13 vértanú emlékére emelt szobrot, amely Zala György alkotása, Budapest helyé-zik el. A Kossuth-szobor elhelyezése, amelyért a vidéki városok közt szintén megindult a versengés, még bizonytalan.

— **Hetven tyukot lopott egy csikós.** Deák István földbirtokos kőmácsi tulajáról Nagy Sándor csikóslegény a múlt szerdán Morva Károlyné, Szücs Mihály és Jene János napszámosokkal együtt ellopott 70 tyukot. A csendő-örök a napokban elfogták a tyukolva-voikat és ma délelőtt átadták a kir. ügyészségnek. Takó Ferenc dr. vizsgá-lóbiróság a délelőtti folyamán ki-hallgatta Nagy Sándort és társait, az-után előzetes letartóztatásba helyezte őket.

— **Harcias pincérelány.** A hajdu-nánási Szilvec-téle korcsmában Fal-ésik Mária pincérelány tavaly nyáron olyan borányosan viselkedett, hogy Kálcsai Márton pincér kénytelen volt távozásra szólítani. Falcsik Mária nem akart engedelmessé válni a felszó-lításnak, sőt nekitámadt a pincérnek és egy konyhakéssel le akarta szúrni a pincér fejéülentésére szándékos em-berölés büntetnének kísérlete miatt eljárás indult Falcsik Mária ellen, akit a debreceni törvényszék ma szándékos emberölés kísérletének vét-ésége miatt 21 napi fogházra és 200000 korona pénzbüntetésre ítélte. Az ítélet jogerős.

— **Elhunyt debreceni iparos.** Deb-recen iparostársadalmának gyásza van: Losonczy János lakatosmester, aki köztisztviselő és közszeretetőben állva évtizedeken át egyik vezetője volt a debreceni iparosok küzdelmei-nek, ma éjjel, hosszú betegeskedés után 65 éves korában meghalt. A köz-élet küzdelmeiből régóta visszavonult már Losonczy János, de neve máig tekintély volt Debrecen iparosai előtt. Mélyen sujtott családja iránt általános a részvét. Temetése holnap délután lesz.

— **A Korona-kenyérgyár szene.** Kupfer Jenő, a Korona kenyérgyár tu-lajdonosa feljelentést tett a múlt év-ben a kenyérgyár volt igazgatója, Ko-vács József ellen hűtlen kezelés cím-én. A feljelentésben azzal vádolta Kovácsot, hogy egy negyven méter-mázsás szénzállítványból 10 méter-mázsás szenet nem szállított le a ke-nyérgyár telejére. A debreceni kir. törvényszék Serly-tanácsa ma dél-előtt tartotta meg a főtárgyalást eb-ben az ügyben. Kovács József kijel-entette, hogy nem érzi magát bü-nösnek és alaptalannak mondta a fel-jelentést. Több tanu kihallgatása után a bíróság a bizonyítás kiegészítését rendelte el s a tárgyalást elnökölte.

— **Fadrusz özvegy nyomorban.** Szegedről jelentik: Glattfelder Gyula ügyészpüspök átiratot intézett a vá-róshoz, amelyben Fadrusz János al-kotásaira hívja fel a város figyelmét, azzal kapcsolatban, hogy a híres szobrászművész özvegye Dobsinán negy nyomorban él. A tanács a me-gyészpüspök átirata folytán felteriesz-tést intéz a kormányhoz és kéri fog-ja, hogy a nagy magyar művész öz-vegyét ne hagyják nyomorban sín-ylődni.

— **Csödéntkvüli kényszerelgyezésről és a csödtörvény egyes rendelkezéseinek módosításáról szóló 1916. V. t.-c. valamint a csödéntkvüli kényszerelgyezési eljárásról szóló rendelet dr. Bedő Mór főv. ügyvéd megválasztásával ellátva kapható He-gedűs és Sándor rt. könyvkereske-désében, a főposta mellett.**

— **A Margit-lárdó összes zuhan-termei is újítva vannak.**

SZÍNHÁZ

MŰSOR:
SZERDA: Juhászlegény, szegény ju-hászlegény, B) bérlet.
CSÜTÖRTÖK: Juhászlegény, szegény ju-hászlegény, C) bérlet.
PÉNTEK: Juhászlegény, szegény ju-hászlegény, D) bérlet.
SZOMBAT: Az ezüsti sárly. Bérlet-szíjmet.
VASÁRNAP: Délután: Nótás kap-tány. Este: A csárdáskirálynő. Bér-letszíjmet.
HÉTFŐ: Juhászlegény, szegény ju-hászlegény, A) bérlet.

Asszonyáldozat

Lavalette grófné három áldozata csak úgy tornyosíthatja fölénk, tra-gédia hősnőjévé, maagsztosíthatja fel-szenté az áldozatot hozó asszonyt, ha végtelenen gyöngé az, akiért a három áldozatot hozták, a férfi és a hős. És ez Kaiser drámájának legna-gyobb, talán az egyetlen hibája. Mert amíg felénk dühörög és maga alá gyür bennünket a történések eszeveszett ritmusa, amíg a torkunk kiszárad a mély és rettentő szavak alatt, az egy-másba láncolódo gondolatok őrgöng-gő futásával hogy tudjunk lépést rohan-ni, ha az a kérdés tátong előttünk egyre, veszi el a lábunk alól a ta-lait: érdemes-e az áldozat ezért a férfiert? A férfiert, aki nem emberi szerelme miatt, amely a börtönben, a ruhaszere reitendő percei alatt lángol-fő a meztelen test láttára, — aki nem elég erős ahoz, hogy elfogadja az első áldozatot és nem elég erős, hogy ma-gán torolva meg, visszautasítsa, aki nem meri homlokán dicsőség kenet-ieként viselni a bélyeget és tud a kés alá menni ezzel a bélyeggel? Holott

a bélyeget viselni kell mindenképen, hacsak azonnal le nem akarja törölni. Szerelme egészséges állaté, a megol-dás, amelyet választ, hisztériás asz-szonyé. És érdemes-e a hősért, aki nem állja életének kötelezettségeit, megtagadja, nem elég erős a kötele-ség teljesítésére?

Vagy talán a Don Kihote egy-szent, női változatát akarta megál-kotni Kaiser?

A tragédia semmiképen sem emberi, de hát melyik tragédia az? El kell fogadnunk azokat a káprázatos elmé-nyeket, amelyekben részesít Kaiser, amíg végignyargaltat a tábornokné tragédiájának örvénylő hullámgerin-cén, a mélységek között, a lélekzet-állító sziklaösvényeken, amelyekben háthorizonton szép gondolatok és esodás mondatok döbbsentenek meg lépten-nyomon. A szavak, mondatok, gondolatok kétségkívül egy esodálatos művészé s ha embertelenül szép is a tragédia, ennek a művésznek joga volt ezt megírni.

Simonyi és Táray Ferenc érdeme, hogy az előadásban Bárdos Arthur, a rendező tökéletesen tárta föl a kaiseri drámát. Simonyi Má-ria fenséges és szívetszorító gesztu-sai, Lavalette né mártírságát teljes egészben vették szívükbe. Táray tele-tüzzel és teljes birtokában annak a esodálatos energiának, amelyre a tá-bornok alakítóának szüksége van ha-sonlóan maradéktalanul adta Kaiser Lavalette grófnét. Rajháti István, Püspöki Rózi és Hortobágyi — ketten a debreceni színház tagjai — jól illeszkedtek hozzájuk. Bárdos Arthur finom és szellemes bevezeté-sében nem lett volna szükség a drá-ma prózai kivonatára. A közönség mindent értett és hajlatlan lelkesedé-sel — ha néha kellemetlen volt is ez — tapoltta végig az előadást. (II)

A színházi iroda közleményével:

A szállított helvárok érvényesek a színház ügy délutáni, mint esti va-sárnapi előadásaira is.

Juhászlegény, szegény juhászle-gény, nagyszerű magyar daljáték premierje ma este lesz.

Kovács Terus iátsza a Juhászle-gény női fő parádés szerepét. Nagy-szerű szerep intott a közkedvelt Ha-lassy-nak, amelyben utólréhetetlen kedves humorát teljes mértékben esil-logtatta.

Aktuális koplékat énekel Markovics és Hortobágyi a Juhászlegény ma-gyar operett mai premierén.

KÖZGAZDASÁG

Az aranykorona mal árfolyama a londoni aranyelgyezés alapján 14.640.00 papirkorona

Lanyha irányzat az értéktözsden

Budapest, április 21.
Az értéktözsden ma megnyitás után a kontremim nagyobbarányu eladások-kal leszorította az árfolyamokat. A lanyha irányzat ellenére is mutatko-zott némi kereslet a kisipari érté-kekben és ezeknek a papiroknak a kurzusá némi javulást mutatott, külö-nösen a tőzsdeidő későbbi folyamán rendkívül szűk keretek közé szorult. Csak közvetlen zárjat előtt támadt fel kisebb vásárlási terv és ennek révén a mai árszertezés egyrésze megtérrült.

Az utótözsde

irányzata tartott, de csak néhány ar-bitrázs-értékben volt üzlet. Tájékoz-tató árfolyamok:
Főldhitelbank 162, Hazai 103, Ma-gyar Hitel 391, Leszámitoló 58, Ma-gyar-Német 24, Osztrák Hitel 138, Ke-reskedelmi Bank 980, Alt. Takp. 116 —117, Pesti Hazai 2400—2425, Concordia 48, Első bpesti 143—144, Viktória 355—356.

Kosáry Emmv és Király Ernő szom-bat és vasárnapi vendéglátékára. Az ezüsti sárly és A csárdáskirálynő világláger operettekben legyek már válthatók.

Mozgósímházak:

VIGSZINHÁZ-MOZGÓ: Jókai-film: A Lélekidomár, két részben. Mind a két rész egy előadásban. Halhatatlan regényirónk világhírű regényének filmjét mindenki a legnagyobb érdeklődéssel várja. — Péntektől: „Clío” Pofa Negrivel: világhattrakció.

APOLLÓ: A Comedie Francaise művészeivel: A vépad árnyékában. Édekesítő társadalmi dráma 8 felvonásban. — Jön! Alice Terrivel: Asszonyok, ha szeretnek.

Meteorban esütörtökön „Hat nap” vagy „A halál utvezetőjében”. Vilá-gláger! Csak felnőtteknek! Előadások 7 és 9 órakor.

SPORT

A kerületi tanács nem fogadta el Ferenczy Károly lemondását. A ke-rületi tanács ma este birtott ülésén foglalkozott Ferenczy Károly elnök lemondásának kérdésével. Az elnök-ség azt javasolta, hogy a tanács fo-gadjon el a lemondást. Rövid vita után a többség nem határozott, hogy nem veszi tudomásul a lemondást és fel-kéri Ferenczy Károlyt, hogy marad-jon meg az elnöki székbén és a ta-nácsnak mult ülésén a Rott-ügyben hozott határozatot ne tekintse szemé-lye ellen irányulóknak. Valószínű, hogy e határozattal sikerül megtartani Fe-renczy Károlyt a kerületi élén. A ke-rületi tanács egyébként utasítani fogja a fegyelmi bizottságot, hogy a fe-gyelmezetlen játékosokkal szemben a jövőben a legszigorubbán járjon el.

Az Észak-Kelet válogatott mérkő-zést május 3-án rendezik meg a DTE nagyerdei sporttelepén. Előzőleg a debreceni postások mérkőznek a DMTE csapatával.

Trialmérkőzés lesz csütörtökön del-után a nagyerdei pályán. A kerületi-kapitány Nyiregyházárol több játé-kost idézett meg a mérkőzésre.

Kerekes visszavonul. Kerekes György, a DMTK szimpatikus játé-kosa, vasárnap délután játézott utol-jára labdarugó pályán. Egyesülete a labdarugástól bucsuzó régi játékosát szép ezüsti szobrocskával lepte meg.

A DMTE csütörtök este 7 órakor a szokott helyen vezetőségi ülést tart. Utána labdarugó szakosztályt ülés lesz.

A Magyar Nemzeti Bank jelentése a devizáárfolyamokról

Amsterdam 28.740—28.916, Hollandi forint 28.440—28.716, Belgrád 1156—1164, Dinár 1136—1158, Bukarest, leu 325—327, Brüsszel 3650—3672, Belga frank 3620—3652, Kopenhága 13.215

APRÓ HIRDETÉSEK.

Öt laphan olvassák az Ön apróhirdetését, melyet 8000 koronáért felad a Debreczen, Debreczeni Független Ujság, Egyetértés, Hajdúföld vagy Tiszántúli Hírlap kiadóhivatalában vagy a Hegedüs és Sándor R. T. (Piac-u. 34.) vagy az Aczél Henrik (Piac-u. 24.) és a Csáthy-féle könyvkereskedés (Piac-u. 8.) pénztáránál. — Alkalmi apróhirdetés 10 szög 8000 korona, minden további szó 800 korona. Vastagbetűs szó 1600 korona.

VÉTEL

HASZNÁLT könyveket, egész könyvtárakat állandóan vásárol Harmathy könyvkereskedése Fűvészkert-u. 14. 209

ELADÁS

FÜZIFA vagonkéllék és aprítva legelőszénben beszeresedtek Erdélyi Fűzifabekesételek Fűrdő-utca 2. Telefon 10-98. 2884

A LEGOLCSÓBB cipőgyártás Király-u. 5. szám alatt. Női felelők, egy spanglis 200.000 koronától. Szandálók a legjobb gyártmányú. 66.000 koronától. Gyermekeknek 30.000 koronától és mindenféle cipők kaphatók. 2507

ELADÓ Debreczenben a főutcához és az állomáshoz közel, Barna-utca 4. sz. alatti ház, négy lakóval, egy beköltözhető 3 szobás lakás melléképítményekkel. Beutorozva vagy anélkül. Értekezni lehet. Kabán, özvegy Stern Mayernénél. 2815

ELADÓ álló íróasztal, aítók, puldok, stélzások, szekrény, Arany János 39. 2843

VALÓDI fekete svéd gránit sarkok megérkeztek, jutányos áron beszeresedtek Fodor József sarkraktárában, Csapó-utca 41. számú házában. 2902

KÖSER finom házi lekvár eladó, Kálvin-tér 5. szám. 2907

MINDENFÉLE ócska szoba berendezések elköltözés miatt olcsó áron eladó. Miklósi-utca 37. háttal a keresztúpon. 2906

ELKÖLTÖZÉS miatt hálószoba, hirtaszkék, íróasztal, magorló és különféle tárgyak olcsón eladó. Piac-utca 71. I. emelet, keresztúpon. 2905

GYALUPAD 1 db eladó, jókarban levő. Rákóczi-u. 36. Thalvizer. 3000

VADÁSZPEGYVER, Sückert korona gyártmányú 16-os ejectoros, kitérő karban eladó. Darabos 26., középén, délután 2-3-ig. 2994

FORGALMAS fűszerüzlet, korlátolt italmérséssel, 2 szobás lakással jelenleg nélkül eladó. Cim kiadóban. 2993

ELADÓ szőlő egy katasztrális hold, egy két szobás és egy 1 szoba, konyhás, istállóval épülettel, Uivárosi-utca 14. Egyszázötvenmillió. Értekezni tulajdonos dr. Balázsánál. Piac 89. 2992

HASZNÁLT háló butor szírgösen, 1 millióért eladó. Révész, Tekei 43. 2991

HÁZ eladó, rajta forgalmas új zerület. Érdeklődni Árpád-tér 3. Háztuladónosnál. 2990

EGY kévekötsz aratógép, egy 2-es és egy 1-es eke, egy kaparógép eladó. Szoboszlói-ut 4. 2989

ELADÓ házak: Csapókerthben 3. Vargakertben 2. Konváron 2 szobás beköltözhetőséggel. Értekezni Rákóczi-utca 42. sz. ügyvédi iroda. 2988

ELADÓ fekete, bőrfedeles hűtő, sárga haitókocsi, eklós szekér. Csapó-utca 90. Bakóczy. 2987

Békebeli minőségben ismét kapható a biztos hatású
"Fáy" arckrém és szappan
 Egy társul ára 10000 K. 1 darab szappan 12.000 korona. Kapható a készítő
Grósz Nagy Ferenc
 „Arany egyszaru” gyógyszerárterében DEBRECZEN (színház mellett).
 Ugyanott mindenféle piperecikkek, szappanok, arckrémekek, poridörök, hajolajok, fogkrémek, illatszerek kímélve legolcsóbb áron árulva beszeresedtek.

AKÁCSFA hasábos, ölberakott eladó. Nyomató-utca 9. 2986

Ó. ÉS UJBOR, ültéai, saítat termései. olesón eladó. Zöldfa-utca 14/a. 2985

ELADÓ hat hektó homoki faibor. Péterfia-utca 4. szám. 2984

ÁLLANDÓ házhoz szállítással naponta friss tei megrendelhető Zöldfa-u. 14/a, vagy Károly Ferenc József-ut 18. 2972

CSONTSZÁRAZ valódi Albus szappan félkilós darabja 8500 kor. Kertésznl. Piac-u. 10. 2967

IDE íteveljen! Egy pár férfi cipő talpalása, sarokjavítással 30.000, egy pár női feltalp. sarok 25.000, férfi fejelés, feltalpon 100.000 K. egy pár női fejelés, talpalás 80.000 K. Munkésbakkancs krupontalponal készítve 150.000 K. talpalások krupontalponal készílnék. Fábán. Rákóczi-u. 71. 2965

FÜRDŐBERENDEZÉS kályhával, öntött zománcozott vaskályhával, víztartóval, jókarban levő vízvezeték minden elfogadható árért eladó. Bővebbet a gázgyárban. Dévay gáz-mesterénél. 2969

ELADÓ a Hatvan-utca 55. sz. bérház. beköltözhető lakással, üzlettel, 360 millió vételhez 160 millió elég 2959

PIANNINO, Brenitz gyártmányú, fekete, eladó. Megtekinthető Szilágyi Bankbizományi iroda, Csapó-utca 19. szám. 2960

NYOLCAS eszélőgarnitúra Schutte-vort gyártmány eladó. Tetélen, Tekei Gyula 2961

ELADÓ: Faizalambok puceni, leletli posta. Megtekinthető vasárnap délután 10 óráig. Huszár-u. 13. sz. alatt. 2846

ELADÓ Honvéd-utca 7. számú ház. beköltözhető lakással. 2836

ELADÓ egy azonnal beköltözhető négy szobás új lakással Uikert, Lehel-utca 8. szám alatti ház parkkal, szőlővel, konyhakerttel, szőlővel és modern szerűszilával. Értekezés mevanolt, déli órákban. 2833

KERÉKPÁRRA szerelhető segédmotor feliesen új eladó. Vasöntőde Szoboszlói-ut. 2818

VÁLYOG nagyobb mennyiség eladó. Vasöntőde, Szoboszlói-ut. 2817

BOR, saítat termelési, zamatos házi-bor csak 14.000. Literenkint kapható mindennap. Poroszlav-ut 53. 2805

KERESLET

NAGY gyakorlati bíró mérlezképes könyvelő állást keres és óras könyvelést is vállal. Cim a kiadóban. 2896

KÉTSZOBÁS modern lakást keresek a belvárosban. Lelénést fizetek. Ajánlatokat az Egyetértéshez. 2808

GYAKORLATTAL bíró pénztárnoknő könyvelésben is segédkezik, állást keres. Cim a kiadóban. 2962

EGY fiatal fodrászsegédet felveszek. Csász. Csapó-utca 105. 1

14 ÉVES leányt könnyű házkidolog elvégzésére felveszek. Kovácsné, Rákóczi-utca 11. 2983

IZR. feltétlen megbízható, a háztartás mindi ágában, gyermeknevelésben, oktatás és gondozásában elsőrendű, egyedülálló, intelligens nő, perfekt német, azonnali elhelyezést keres. absolúte úri bánásmód mellett. özv. Mandelme címén Egyetértéshez. 2982

EGY napszabó felvétetik, első osztályú fizetés. Moskovits szabó, Hatvan-u. 5. 2981

27 ÉVES rőtös-rövidátus segéd állást keres. Cim az Egyetértésnél. 2980

HÁZHOZ megyek gyermekruhát varrni 50 ezer koronáért. Bethlen-utca 25. 2977

TAVASZI RUHÁKAT kifogástalanul fest, mos, tisztít

HRABÉCZY, Széchenyi-u. 18. Telefon 323.

MOSÁST, vasalást, fehérnemű javítást harisnva stoppolást szépen megcsinálom, akár természetbeni díjazásért is. Timár-utca 10., 6. aító. Két gyermek-özvegy. 2978

URI házakhoz ajánlkozok szerény igényű varrófény. Széchenyi-u. 10., pincelakás. 2975

EGY ügyes könyvelő naol egy vagy két órára felvétetik. Király-u. 5. Dreeán. 2966

INTELLIGENS, komoly, idősebb munkaszertő perfekül főző házvezető nő birókra felvétetik. József kir. h-u. 14. Nándor. 2968

TAKARITÓNÓ fiatalabb felvétetik Schwartz, Arany János-u. 24. 2886

RAKTARNOKI vagy talkimérei állást elfogad jobb inaros. Cim a Tiszántúlnál. 2929

MOSÁST, vasalást vállalom, javítást, harisnva stoppolást, tisztítást szépen csinálom. Timár-u. 10. 2936

HAT évi gazdasági gyakorlattal gazdasági állást keresek. Cim a kiadóban. 2947

FÉHÉRNEMŰ varrodába gomblyukötő és tanuló leányok felvétetik Kossuth-utca 9. 2948

MOSNI vasalni házakhoz elmegyek: Darabos-utca 22. 2944

RAKTARNOKI, üzletvezetői vagy más bizalmi állást keres megbízható, szorgalmas zsidó kereskedő. Cim a kiadóban. 2831

EGY fiu tanulónak fizetéssel felvétetik Moskovits szabó, Hatvan-u. 5. sz. 2830

Dr. Rex-féle mesterséges BIKSZÁDI SÓ

segítségével bárki készíthet házilag kitűnő minőségű borvizet.

Olcsó, kényelmes és hygienicus. Kapható: gyógyszer-tárakban és drogueriákban.

VPGYES

VÉNKERTBEN különbejáratu, szerényen butorozott kis szoba verendával, esetleg konyhahasználattal kiadó. Domokos Lajos-utca 6. sz. 2827

EGY szoba, konyha, speiz és melléképítményekkel álló Honvéd-u. 32. sz. alatti lakásomat elegerélem hasonlóval. 2998

2 SZOBA, előszoba, konyha, pince és melléképítményeket elegerélem hasonlóval vagy egy szobással. Beresényi-utca 47. Sallav. 2999

KÜLÖN butorozott szoba kiadó. Piac-utca 56. 2963

MODERN egy szoba, konyha, melléképítményekkel keyés lelépéssel átadó. Nyugati-utca 38. 2979

EGYSZERŰ butorozott szoba konyhahasználattal kiadó. Patai-utca 9., háttal. 2976

ÁTADÓ a központban utcai szoba konyhából álló lakás. Cim a kiadóban. 2974

EGY szoba, félkonyha, faskamara P. teria szomszédóságban jutányosan átadó. Havi lakbér villamnyal 120 ezer korona. Értekezés Nádor-utca 6. 2973

BUTOROZOTT udvari szoba kiadó. Katszivattyn, gyermekszék eladó. Darabos-u. 61. sz. 2971

CSINOS egy szoba, konyha butorral átvehető 7 millióért. Boeska-tér 2. 2964

KERESEK 60.000.000 kor. kölcsönt biztosíték mellett. Cim meg tudható Török János ügyvéd irodájában. 2970

EGY kvártélyos felvétetik kosztal: Kut-utca 46. szám. 2950

NYÁRI lakást keresek villamos mentén. Cim a kiadóban. 2922

LELÉPÉSSSEL szép szoba, konyha, Árpádtér közelében kiadó. Kuruc-utca 5. 2942

KVÁRTÉLY kapható azonnal: Rákóczi-utca 54., háttulós lakásban. 2943

KÜLÖNBEJÁRATU butorozott szoba azonnal kiadó. Piac-utca 58., II. em. 36. 2945

BUTOROZOTT szobát, lehetőleg belső klinikához közel keresek. Ajánlatokat „Kertész” jellegre. Egyetértéshez. 2940

IRODÁNAK, varrodának vagy hármely más célra alkalmas helyiség átadó. Értekezhetni Arany Bika divatház. Bikaépület. 2925

KIADÓ a Kossuth-utca 11. szám alatti nagy nyelthelyiség azonnali hatállyal. Értekezhetni Kardos László cégnél. 2924

ZONGORÁT bérelnék. Cim a kiadóban. 2923

KEZELÉS hiányában ház fűszerüzlettel pékséggel részletfizetésre kiadó, vagy magasabb tőkével társat keresek. Városi téglavető. 2931

20 MILLIÓT kisebb tételekben is kiadok ügyvédem útján. Deák Ferenc-ut. 9. Telefon 7-58. 2927

Menekült óras

szakszerűen, meglepő olcsón vállal javításokat Rákóczi-u. 36. sz.

Fontos! Fontos!
 Minden kereskedelmi vállalatnak nélkülözhetetlen!
 Most jelent meg!

A társulati adó új bevalási szabályai.

Ára 24.000 korona.

Összeállította és magyarázatokkal ellátta: Dr. Kepes Olivér főv. ügyvéd.

(Anyag- és árúkészlet kedvezményes értékelése. Részvenytársaságokra, szövetkezetekre vonatkozó átszámítási szabályok. (Saját tőke, nyereség, nyereségtöbblet kiszámítása aranykorona alapon. Tantieme-adó) — Közkere eti, betéti társaságok, alkalmi társulások nyereségének kiszámítása. Kivetési szabályok új vállalatokra; továbbá feiszámolás és csőd esetében — Adószákkal és aranykorona átszámítási táblázattal.)

Kapható: Hegedüs és Sándor r.-t.

könyvkereskedéséhez a főposta mellett

Telefon 84

Kifutó leányt felvesszünk

Hegedüs és Sándor r.t. nyomda, Piac 49.